האשה שנתארמלה פרק שני כתובות כד.

משום דבעי למיסני שמי נשים שנשבו. לאשמועינן דבזמן שמעידות זו את זו נאמנות: **נאמן להאכילו בתרומה ואינו נאמן להשיאו אשה.** מיוחסת. מעלה היא ביוחסין: **למימרא כו'.** קא ס"ד דטעמא דרבי יהודה משום גומלין: **החמירים.** סוחרי מבואה ומוליכין ממקום הזול לכרכין: **שלי חדש ושל חבירי ישן שלי אינו מסוקן ושל חבירי מסוקן.** משכח את של חבירו ומזלזל את שלו שלי אינו מעושר של חבירי מעושר שלי חדש ואינו יכם עדיין כל צורכו ב)[ושל חבירי ישן ויכם כל צורכו] דשמש ישן טוב מן החדש בעת הגורן כדאמרי' בחיזקו כאן (כ"מ עב:) היו חדשות מחרבע ושנות משלם: **אינו נאמן.** הואיל ועם הארץ הוא ואינו נאמן על המעשר אע"פ שמעיד על שלו שאינו מסוקן ועוד שמוסיף עם זו דברים אחרים לשבח את של חבירו כחזקת מסוקן שאינו אלא מעריימין אמור אתה כאן ואני במקום אחר: בשלי

אימא לא ואי אשמעינן הני תרתי משום דממונא אבל אשת איש דאיסורא אימא לא נשביתי וטהורה אני למה לי משום דקא בעי למיתני ואם משנשאת באו עדים הרי זו לא תצא הניחא למאן ג)דמתני לה אסיפא אלא למאן דמתני לה ארישא מאי איכא למימר משום דקא בעי למיתני שתי נשים שנשבו ושתי נשים שנשבו למה לי מהו דתימא ניחוש ד)לגומלין קמשמע לן וכן שני אנשים למה לי משום דקא בעי למיתני פלוגתא דרבי יהודה ורבנן ת"ר אני כהן וחברי כהן נאמן להאכילו בתרומה ואינו נאמן להשיאו אשה עד שיהו ג' שנים מעידין על זה ושנים מעידין על זה רבי יהודה אומר אף אינו נאמן להאכילו בתרומה עד שיהו שלשה שנים מעידין על זה ושנים מעידין על זה למימרא דרבי יהודה חייש לגומלין ורבנן לא חיישי לגומלין והא איפכא שמעינן להו דתנן ה)החמרין שנכנסו לעיר ואמר אחד מהן שלי חדש ושל חברי ישן שלי אינו מתוקן ושל חברי מתוקן אינו נאמן רבי יהודה אומר נאמן אמר רב אדא בר אהבה אמר רב מוחלפת השיטה אביי אמר לעולם לא תיפוך ו)בדמאי הקילו רוב עמי הארץ מעשרין הן אמר רבא דרבי יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן אדרבנן לא קשיא אלא דרבי יהודה אדרבי יהודה לא קשיא כדשנינן דרבנן אדרבנן לא קשיא כדאמר רבי חמא בר עוקבא בשכלי אומנותו בידו הכא

אבל אינו נאמן להשיאו אשה. (ז) פי' בקונטרס משום דשם ממזרות ונתינות וקשה דלכאי ליכא למיחש כדאמרינן בהחולץ (יבמות מה. ושם) גבי עובד כוכבים ועבד הכא על בת ישראל דאמרינן ליה זיל גלי לו נסיב בת מיניך משמע דאם יגלה למקום שאין מכירים אותו ישיאוהו בת ישראל אע"פ שאין מכירים ולא יסתפקו בו בנתין וממזר וכן גבי הוא דאמר לקמיה דרבי יהודה וא"ל נאמן אתה לפסול עצמך ואי אתה נאמן לפסול בנך משמע שהוא וכנגיו היו בחזקת כשרים אע"פ שלא היו מכירים בהם וגרסה לר"ת דלהשיאו אשה דקאמר היינו להשיאו בדוקה מד' אמהות כדתנן בעשרה יוחסין (קידושין דף עו. ושם) הנושא אשה צריך שיבדוק אחריה ד' אמהות ואין נאמן אם יש אשה בדוקה להכשיר בתו להכן בלא בדיקה אלא יצטרך לבדוק אחריו וה"ה דמלי למימר ואינו נאמן להכשירו לעבודה ואותה בדיקה היא משום חללות דאין מכירין ישראל חללים שביניהם ולא משום שפק ממזרות ונתינות דלהא לא חיישינן כדפי' וכן משמע התם דקאמר דהיא בודקת בדידיה דלא הוזהרו כשרות לינשא לפסולים ואי משום ממזרות ונתינות הא ודאי הוזהרו דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה ואם תאמר אי יכולה אלא יאמר אינה לבד דאפילו היתה אמה חללה כשרה היא ע"י אביה דלכ"ע בני ישראל מקום טהרה לחללות ויש לומר מאחר שהצריכו לבדוק כל פסול שבה גם של ממזרות ונתינות וכולה הך שמעתין דמצרכי בדיקה להשיא בתו לכהן אתיא כרבי מאיר דרבנן פליגי עליה התם ולא מצרכי בדיקה ואמרי כל משפחות בחזקת כשרות הן עומדות וא"ל אפילו עד אחד כדי להכשיר בתו לכהונה ומיהו להכשיר בנו או עצמו לעבודה צריך דלאו בחזקת כהונה עומד אי נמי אפילו בעבדים דאמרינן בדרבנן בד"א שלא יצא עליו ערער כו': **שלי** חדש ושל חבירי ישן. בפרק אע"פ פי' בקונטרס דר"מ משום עומר ולאו מילתא היא דאם כן מאי מתרץ בדמאי הקילו התינח דמאי חדש יש לן מאי איכא למימר ועוד דלא מצינו בשום מקום שנאמדו עמי הארץ על החדש ורש"י פירש דקאי אשביעית וקאמר שלי חדש וגדל בשביעית ואסור להשהותו אחר הביעור ושל חבירי ישן וגדל בשנה שעברה ואשכחן דקרי לשביעית חדש דתנן במסכת שביעית (פ"ז מ"ז) ורב חדש שכבשו בשמן ישן ילקט את הורד וכי משני בדמאי הקילו בשביעית לא חש לתרץ דפשיטא ליה להש"ס דרבי יהודה מיקל בשביעית משום דבאתריה דרבי יהודה ממירא להו שביעית כדאמר בהניחקין (גיטין נד.) ואין נראה לר"ת דאם עמי הארץ לא נאמנו אלא דאמר דתנן בפרק עד כמה (בכורות ג. ושם) המשוך על המעשר אינו מעשר שני דאמעשר לאשון חשודין הם והא דתנן אינו חשוד על המעשר אלא דאמר אינן חשודין בשביעית ומעשר דקתני היינו מעשר שני דאמעשר לאשון חשודין הם והא דתנן במסכת דמאי (פ"ג מ"ד) ומייתי לה בהניחקין (גיטין שם:) המוליך מיטין לעוזן כותי או לעומן עם הארץ אינו חושש לא משום מעשר ולא משום שביעית דמשמע דחשודים על השביעית איכא למימר דמשום כותי נקט שביעית אי נמי בודאי חשוד אירי וכן ההיא דמייתי בפרק קמא דחולין (דף ו. ושם) הנותן לשכנתו עיסה לאפות וקדירה לבשל אינו חושש לשאור ותבלין שכה לא משום מעשר ולא משום שביעית ועוד קשה לר"ת דאי נאיסור חדש או שביעית מיירי הוה ליה למימר של חברי אינו חדש כדקאמר אינו ממוקן ועוד הקשה ר"ת דלעיל דהיא משנה דחמרין תנן בסמ"ד דמאי (פ"ג) הנכנס לעיר ואינו מכיר אדם שם ואמר מי כאן נאמן מי כאן מעשר ואמר לו אחד אני אינו נאמן אם פלוני כאן נאמן הלך ונקח הימנו אמר ליה מי כאן מוכר יש לומר ליה מי שנלמך אצלי אע"פ שהן בגולין ומיהו זה אם הרי לא נאמנים ואי יש לומר דלית ליה איסור חדש או שביעית היאך קונה ממי ששלחו אצלו והלא הוא בעצמו אומר שאינו נאמן ועוד מדקתן שאינו ליהלך מי מוכר יש מכלל שמה שקנה ממנו כבר היה חדש או שביעית והלא לא הלך אצלו אלא לפי שהוא נאמן ופי' הקונטרס נראה לר"ת עיקר דלהשביח קאמר ולרבותא דרבי יהודה נקטיה דאע"פ שמגיע את שלו ומשביח את של חבירו ומיחזי טפי כגולין אפילו הכי נאמנין ואם תאמר מ"כ מאי קשה ליה דרבנן אדרבנן דלמא הכא הוא דחיישינן לגולין דדומה שהן גולין כדפי' ויש לומר דאי לאו דחיישינן לגומלים בעלמא משום הכי לא הוו חיישינן לגולין דלמא הכא הוא דחיישינן לגולין כדפי' ויש לומר דאי לאו דחיישינן לגומלים בעלמא משום הכי לא הוו חיישינן לגולין דלמא הכא הוא דחיישינן לגומלים (שבת דף כג.) אפילו בגבי ברכה רבא אמר רב אמר ריש עמי הארץ מעשרין הן וכן בפרק אע"פ (לקמן מ:) משני אביי ולאו דבריהם עשו חיזוק אפילו בדבריהם לא עשו חיזוק רבא אמר בדמאי הקילו לא משום דלית ליה לאחיי דרבא דהא הכא אית ליה דבשלוחי המצוה (גיטין לה:) דייק ממתני' דלוקח עמי הארץ מעשרין הן אלא דאית ליה לאחיי דבריהם אע"ג דליכא רוב לא עשו חיזוק אפילו בפרק קמא דשבת (דף יג. ושם) אהחיה דלא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ מפרש אחיי שמא יאכילנו דברים שאינם מתוקנים ולא אמרינן דלרוב עמי הארץ מעשרין דקאמר רבא התם סברא ליה דלהחיה אלמא מחמירין ולא אמרינן חרוכא וכן רבא בסוף הניחקין (גיטין פא. ושם) גבי משאלת אשה נפה כו' ולא בעי לאיסמך אחרוב עמי הארצות מעשרין לענין לסייע ידי עובדי עבירה דגרשה לו לענין זה להחמיר: בשלי

אעצמה אינה נאמנת ואחברתה מהימנא שע"א נאמן בשבוי' רישא וסיפא דאיכא עדים ומציעתא דליכא עדים. אמר ר"פ כולה דאיכא עדים ואיכא ע"א דקמפיך פי' (דאיכא עדים) שמעידים שנשבר וע"א בא ומהפך כל הדברים. אני טמאה וחברתי טהורה וא"ל ע"א את טהורה וחברתך טמאה. איהי שויתה נפשה תחיכה דאיסורא וחברתה משתריא אפומא. פי' הטורה. דבשבוי' האמינו חכמים ע"א להקל ואפי' עבד או שפחה. ובדקתני מתני' אם יש להן עדים אפילו עבד וכו' וכ"מ שנאמן ע"א הרי הוא כשנים ואין דברי א' שכנגדו לטמא עומד במקום שנים. ומשמע מפירושו. דאע"ג

מסורת הש"ס

ב) [לעיל כב.], ג) [ע"ז סח:], ג) לקמן ט: דמאי פ"ד מ"ז, ד) שבת יג. כב. ניטין סא. לקמן ט: [ביצה לה: יומא קיד. מנחות לא.], ה) נ"י כ"ז, ו) [ועיין היטב תוס' כבורות יא: ד"ה הרי ועוד שם ב. ד"ה מתני' ומוס' פוסה לט: ד"ה נמה],

הגהות הב"ח

(ז) תוס' ד"ה אבל כו' פי' בקונטרס. נ"כ ע"ל בפירוש סוף דף כ"ה:

מוסף רש"י

שלי חדש. וסיפן טוב ממנו, שהחדש אינו יכם עדיין כל צרכו, והכי נמי אמרינן בחיזקו כאן (כ"מ עב:) היו חדשות מחרבע ושנות משלם כו'. ויש מפרשים משום עומר, ולאו מילתא היא דא"כ דמתרץ בדמאי הקילו, התינח דמאי, חדש מאי איכא למימר, ועוד לא מצינו שנאמדו עמי הארץ על איסור חדש, ולא נקט לה אלא משום דאין נאמנים בדמאי, וכדאיתא אשמעינן דאע"ג דמשנה ליה לדבריהם אינו נאמן בדמאי הקילו, אינו נאמן על הדמאי לחייבו לגומלין (לקמן נז:). בדמאי הקילו. משאר ספק דדבריהם, ואפילו ספק ליתיה לדוב עמי הארץ מעשרין הן (שם).

תוספות רי"ד

נטמאת אינה נאמנת דדוקא (להתיר) נאמן ע"א (משום) דבשבוי' הקילו ולא לאיסור דדבא דאמר אין דבר שבערוה פחות מב'. אלא אעצמה אמאי לא מהימנא. אלא פשיטא דאיכא עדים פי' שנשבו ומ"ה אעצמה אינה נאמנת לומר נשביתי וטהורה אני וחברתה נמי אסורה בלא עדותה והא דקאמר אינה נאמנת כלומר בלא עדותה היא אסורה. אימא מציעתא אני וחברתי טמאות נאמנת ע"ע ואין נאמנת על חברתה. ואי דאיכא עדי שבויה אחברתה אמאי לא מהימנא והלא גם בלא עדותה אסורה והמורה פי' ואינה נאמנת על חברתה ע"כ משמע דחברתה בחזקת טהורה קיימא. דבשלמא אינה נאמנת דרישא אע"ג דאכולה מילתא משמע שייך למתני (אינה נאמנת) משום היתר. אלא הכא דבהדי הניא אינה נאמנת על חברתה קשה. אלא פשיטא דליכא עדים פי' מ"ה על עצמה נאמנת דשויתי' אנפשה תחיכה דאיסורא. אבל על חברתה אינה נאמנת דכיון דליכא עדי שבוי' חברתה משתריא באומר' נשביתי וטהורה אני וזו שמעידה עלי' כי נטמאת אינה נאמנת כדרבא. שאין דבר שבערוה פחות מב'. אימא סיפא אני וחברתי טהורות נאמנת על חברתה ואינה נאמנת ע"ע. ואי דליכא עדים אעצמה אמאי לא מהימנא. אלא פשיטא דאיכא עדים. פי' ומ"ה

ג) גירסת רבינו ת"ל אני כהן וחבירי כהן וכ"כ בתוספתא דמכילתין פ' ג' ע"ש.

ע"ג א מיי' פי"ב מהל' מעשר הלכה י:

תוספות רי"ד (המשך)

דלא נשאת וגם לא התירוה לינשא. ואינו נ"ל דכיון דאיכא עדות מבחשת לה היכי שריא לה לחברתה אפומא דידה. והתנן בפ' האשה רבה עד אומר מת ועד אומר לא מת ה"ז לא תנשא דבי מהימנינן ליה לע"א דאמר מת ולא מצי אידך למכחשי' ה"מ כשבאו בזה אח"ז וכבר התירוה ע"פ אותו העד (אמרתן) [אמרינן] לא תצא מהתירא הראשון. אבל היכא דקיימי תרוייהו ומכחשי להדדי אמרינן לא תנשא. והכא היכי אמרי' דהיא נאמנת אע"פ שהעד מכחישה. ובהוספתא דכתובות [בפ"ב] ברישא דהא מתני' תני הכי. עד אומר נשבית וטמאה היא. וע"א אומר נשבית וטהורה היא. אשה אומרת נשבית וטמאה היא ואשה אומרת נשבית וטהורה היא אין משיאין אותה. ואם נשאת ל"ת. וא"כ בע"כ מאי דתני הכא נאמנת הכי בע"ד לפרושי כגון שהתירוה לינשא על ל"ת. ובחר הכי אתא ע"א ואמר טמאת. אי נמי כגון שהלכה ונשאת דאמרינן ל"ת. אני טהורה וחברתי טמאה וא"ל עד אחד את טמאה וחברתך טהורה. איהי כיון דאיכא דאיכא לאו כל כמינה. פי' הטורה ה"ג עדים וקאי אעידי שבוי' דע"א בטומאה אינו כלום אלא בסוטה בלבד שרגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה חברתה משתריא אפומא דידה. פי' הינ כגון שנשאה. אני וחברתי טמאה. וא"ל עד את חברתך טהורות איהי שויתי' נפשה תחיכה דאיסורא. פי' לפיכך אין העד נאמן לטהרה חברתה משתריא אפומא דעד כגון שנשאה. אני וחברתי טהורות ואמר לה עד את וחברתך טמאות. איהי כיון דאיכא עדים לאו כל כמינה. חברתה משתריא אפומה דידה פי' כגון שנשאה או התירוה לינשא כדפרי': **מתני'** וכן שני אנשים זה אומר כהן אני וז"א כהן אני אין נאמנים ובזמן שהן מעידים זע"ז הרי אלו נאמנים. ר"י אומר אין מעלין לכהונה ע"פ ע"א. אר"א אימתי בזמן שיש עודרים. אבל במקום שאין עודרים מעלין לכהונה ע"פ ע"א. רשב"ג אומר משום ר"ש בן הסגן מעלין לכהונה ע"פ ע"א. פי' ב' אנשים שבאו ממדה"י ולא ידענו מי הם ז"א כהן אני וז"א כהן אני. אין נאמנים ליתן להם תרומה ובזמן שמעידים זע"ז שז"א אני וחברי כהנים וכמו כן זה הרי אלו נאמנים שמעלין לכהונה ע"פ ע"א. ואפילו היכא דאיכא למיחש לגגולין. ר"י אומר אין וכו' ואפילו היכא דליכא גומלין וכ"ש היכא דאיכא גומלין. פי' הער אתה עלי ואני עליך. אר"א אימתי אין מעלין במקום שיש עודרים הבאים לפוסלו. אבל במקום שאין עודרין מעלין והוא דליכא גומלין

ט) וז"א אני כהן וחבירי כהן אני. ובמ"ד אני כהן וחבירי כהן יחבירי כהן ע"ז. וב' מעידים ע"ז. פי' ר"ח דאינו נאמן להשיאו אשה הראויה לכהונה. דחיישינן שמא חלל הוא. וקי' לי א"כ איזה אשה יקח. דכשירה לכהונה אסרת לו ישא פסולה לכהונה אסור לו ליקח. דשויא אנפשיה תחיכה דאיסורא באומרו כהן אני. ותו אפילו אי בריר

רשב"ג אומר וכו'. לקמן מפרש מאי ביניהו: **ת"ר** זה אומר אני כהן יחבירי כהן כהן נאמן להאכילו בתרומה ואינו נאמן להשיאו אשה עד שיהיה שלשה ב' מעידים ע"ז. וב' מעידים ע"ז. פי' המורה אינו נאמן להשיאו אשה מיוחסת ומעלה הוא בכהונה. (ולכך) [וכן] פי' גם אשה הראויה לכהונה. דחיישינן שמא חלל הוא. וקי' לי א"כ איזה אשה יקח. דכשירה לכהונה אסרת לו ישא פסולה לכהונה אסור לו ליקח. דשויא אנפשיה תחיכה דאיסורא באומרו כהן אני. ותו אפילו אי בריר

עין משפט נר מצוה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com